

SAVIENĪBAS AUGSTĀ
PĀRSTĀVE ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 24.4.2018.
JOIN(2018) 7 final

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabals: 2017. gada ziņojums

ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

HONKONGAS ĪPAŠS PĀRVALDES APGABALS: 2017. GADA ZIŅOJUMS

Kopsavilkums

Kopš Honkongas suverenitātes nodošanas Ķīnas Tautas Republikai (ĶTR) 1997. gadā Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis ir cieši sekojušas līdzi tam, kādas ir politiskās un ekonomiskās attīstības tendences Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabalā (ĪPA), ievērojot principu “viena valsts, divas sistēmas”. ES ievēro savu “vienas Ķīnas” politiku, kā arī atbalsta principu “viena valsts, divas sistēmas” un tā īstenošanu. Saskaņā ar 1997. gadā Eiropas Parlamentam pausto apņemšanos katru gadu tiek izdots ziņojums par attīstības tendencēm Honkongā. Šis ir divdesmitais šāda veida ziņojums, un tajā ir aptvertas norises 2017. gadā.

2017. gads bija suverenitātes nodošanas 20. gadadienas gads. 2017. gads ir bijis notikumiem un politiskajiem izaicinājumiem bagāts gan Honkongas ĪPA, gan saistībā ar principa “viena valsts, divas sistēmas” ievērošanu. Zīmīgākie gada notikumi bija izpildvaras vadītāja vēlēšanas; prezidenta *Xi Jinping* vizīte; vēl četru prodemokrātisko likumdevēju izslēgšana no parlamenta; strīdīgais līdzāsatrašanās nolīgums, tostarp Nacionālā tautas kongresa Pastāvīgās komitejas (NPCSC) lēmums to apstiprināt, Honkongas juridiskajās aprindās rosinot jautājumus par tā juridisko pamatu; kā arī vairāki desmiti tiesas lietu ar politisku pieskaņu (daudzas no tām saistībā ar dalību kustībā “*Occupy Central*” 2014. gadā).

Neraugoties uz dažām problēmām, kopumā princips “viena valsts, divas sistēmas” tika īstenots veiksmīgi. Taču bažas par tā nozīmes pakāpenisku samazināšanos rosināja pamatotus jautājumus par tā īstenošanu un Honkongas augsto autonomijas līmeni ilgtermiņā.

Tiesiskums bija vadošais princips, un tiesu vara turpināja apliecināt savu neatkarību un konsekventi ievēroja atbilstīgus procesus, kaut gan tai atkal nācās izskatīt vairākas politiski jutīgas lietas.

Vārda un informācijas brīvība kopumā tiek ievērota. Taču kļuva pamanāmākas divas negatīvas tendences, proti, pašcenzūra, ziņojot par Ķīnas iekšzemes un ārpolitikas notikumiem, kā arī spiediens uz žurnālistiem.

Honkonga saglabāja konkurētspējīga starptautiska darījumu un finanšu centra statusu un centrālo nozīmi pasaulē darījumdarbībā ar Ķīnas kontinentālo daļu.

Jaunā administrācija, kas savus pienākumus sāka veikt 1. jūlijā, bija iecerējusi sākt visu no jauna, rosinot virkni iniciatīvu, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves līmeni. Izpildvaras vadītāja *Carrie Lam* apņēmas īstenot centienus, lai mazinātu politisko sašķeltību un izveidotu iekļaujošu sabiedrību. Valdība paziņoja par vērienīgiem plāniem dažādot Honkongas ekonomiku un veicināt tās inovācijas un tehnoloģiju apguves spēju, lai nodrošinātu konkurētspēju ilgtermiņā.

Tiesiskums, pārredzams tiesiskais regulējums, ļoti zems korupcijas un noziedzības līmenis, kā arī efektīva publiskā pārvalde un neatkarīga tiesu vara ir faktori, kas palīdzēja saglabāt un veicināt ieguldījumiem labvēlīgu vidi, kura ir Honkongas panākumu pamatā.

Kā jau minēts iepriekšējos ziņojumos un vairākkārt atkārtots citos gadījumos, ES mudina Honkongas ĪPA un centrālās valdības iestādes atsākt vēlēšanu reformu atbilstīgi Pamatlikumam un panākt vienošanos par demokrātisku, taisnīgu, atklātu un pārredzamu vēlēšanu sistēmu. Vispārējās vēlēšanas valdībai nodrošinātu lielāku sabiedrības atbalstu un leģitimitāti saistībā ar Honkongas ekonomisko mērķu sasniegšanu un sociālekonomisko problēmu risināšanu.

Politikas attīstības tendences

Slēgta vēlēšanu komiteja, kuras sastāvā bija 1194 locekļi, 26. martā ar pietiekamu balsu vairākumu ievēlēja *Carrie Lam* par Honkongas ceturto izpildvaras vadītāju. Vēlēšanu kampaņa bija dinamiska, un to raksturoja sīva cīņa, lai gan visi trīs kandidāti pārstāvēja valdību atbalstošo nometni. Tika nodrošināts plašs bezmaksas atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos, kaut arī bija daži ierobežojumi attiecībā uz digitālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Tomēr vēlēšanas aptumšoja apgalvojumi par Pekinas iejaukšanos un izdarīto spiedienu. *Carrie Lam* sāka veikt savus pienākumus 1. jūlijā. Viņa apņēmas sadarboties ar pandemokrātisko nometni un pūlēties samierināt Honkongas sabiedrību, pievēršoties ekonomikas attīstībai un steidzami risināmiem sociālajiem jautājumiem. *Carrie Lam* pilnvaru termiņa sākums nebija viegls, jo iepriekšējā administrācija bija uzsākusi daudzus sensitīvus tiesas procesus.

Domstarpības saistībā ar zvērestiem, kuru rezultātā 2016. gadā no parlamenta tika izslēgti divi likumdevēji, turpinājās arī 2017. gadā. Jūlijā no parlamenta tika izslēgti vēl četri likumdevēji, kas pārstāvēja pandemokrātisko nometni (tagad kopā ir izslēgti 6 no 70)¹. Tādējādi prodemokrātiskā nometne dažās likumdošanas procedūrās ir zaudējusi savas *de facto* veto tiesības; tās vienas trešdaļas mazākuma bloķēšanas tiesības citās procedūrās ir kļuvušas ļoti nestabilas. Decembrī, izmantojot to, ka opozīcija ir kļuvusi vājāka, valdību atbalstošajiem likumdevējiem izdevās grozīt Leģislatīvās padomes reglamentu. Tika apgrūtināta iespēja izmantot obstrukcionisma taktiku, ko iepriekš bieži vien īstenoja pandemokrātiskā nometne, lai iebilstu pret valdības likumprojektiem.

Ir samazināta to grupu ietekme, kas aicina uz pašnoteikšanos vai pilnīgu neatkarību. Neatkarības aicinājumi ir mazinājušies, lai gan universitāšu pilsētiņās var manīt dažus uz neatkarību aicinošus reklāmkarogus.

Neraugoties uz vairākām problēmām, 2017. gadā tika saglabāta **tiesu varas neatkarība un tiesiskuma pilnīga nodrošināšana**. Tie ir ļoti svarīgi aspekti, lai saglabātu Honkongas

¹ Četru likumdevēju papildvēlēšanas (divi 2016. gadā izslēgtie likumdevēji un vēl divi 2017. gadā izslēgtie likumdevēji, kuri nepārsūdzēja izslēgšanu) notika 2018. gada 11. martā.

demokrātijas sasniegumus, tās kā starptautiska darījumu centra statusu, kā arī tās centienus stiprināt savu kā jauna starptautiska arbitražas un mediācijas centra statusu.

2017. gadā vismaz 10 Honkongas likumdevēji, kas pārstāvēja opozīciju, bija iesaistīti kādā tiesas procesā. Daži bija iesaistīti tiesvedībā dažādu iemeslu dēļ, sākot no domstarpībām saistībā ar zvērestu un destruktīvas uzvedības līdz karoga apgānīšanai.

Sākot no marta, vairākiem desmitiem cilvēku tika izvirzītas apsūdzības par nelikumīgu pulcēšanos, sabiedriskās kārtības traucēšanu un līdzīgiem pārkāpumiem, galvenokārt saistībā ar “*Occupy Central*” protestiem 2014. gadā vai demonstrācijām pie Pekinas koordinācijas biroja 2016. gada novembrī.

Honkongas Apelācijas tiesa 17. augustā trim kustības “*Occupy Central*” līderiem (*Joshua Wong, Nathan Law un Alex Chow*) piesprieda cietumsodu par nelikumīgu pulcēšanos pie valdības galvenā biroja 2014. gadā. Līdz apelācijas sēdei viņi visi jau bija veikuši sabiedrisko darbu. Tieslietu valsts sekretārs pārsūdzēja pirmo spriedumu, ko pieņēma zemākas tiesas tiesnesis, jo tika uzskatīts, ka sods ir pārāk viegls. Cietumsodu piesprieda vēl trīspadsmit citiem prodemokrātiskajiem aktīvistiem. Pandemokrātiskā nometne apsūdzēja valdību par tiesiskuma mazināšanu un par to, ka tā tiesu sistēmu izmanto kā ieroci, lai apspiestu opozīciju. Advokātu asociācija un Juristu biedrība izdeva kopīgu paziņojumu, norādot, ka nav pierādījumu, ka lēmumu pieņemšanu ir ietekmējuši politiski apsvērumi.

20. augustā vairāk nekā 22 000 cilvēku devās miermīlīgā demonstrācijā, lai protestētu pret minēto spriedumu.

Tas, ka trim “*Occupy Central*” līderiem tika piespriests vairāk nekā trīs mēnešu cietumsods, nozīmē to, ka viņi turpmākajos piecos gados nevarēs kandidēt Leģislatīvās padomes vēlēšanās. Vēlāk minētās trīs personas līdz Augstākās apelācijas tiesas sprieduma pieņemšanai tika atbrīvotas pret drošības naudu².

Opozīcijas pārstāvji nav vienīgie, pret kuriem ir uzsākta tiesvedība. 17. februārī septiņiem policistiem tika piespriests divu gadu cietumsods par vardarbību pret prodemokrātisko aktīvistu “*Occupy Central*” 2014. gada protesta laikā, un tas izraisīja valdības atbalstītāju neapmierinātību.

Dzelzceļa līdzāsrašanās nolīgums ar kontinentālo Ķīnu bija vēl viens jautājums, kas radīja problēmas 2017. gadā. Projekts tiek izstrādāts jau gandrīz desmit gadus, taču procedūras tika paātrinātas jūlijā, kad savus pienākumus sāka veikt jaunā valdība. Saskaņā ar minēto nolīgumu jaunās Honkongas kontinentālās dzelzceļa stacijas teritorija tiks iznomāta kontinentālajai Ķīnai, lai varētu veikt formalitāšu kārtošānu atbilstīgi “vienas pieturas” principam. Ierosinātais nolīgums kontinentālajai Ķīnai piešķirs gandrīz pilnīgu jurisdikciju pār platformu, vilcienu vagoniem un pasažieru uzgaidāmo telpu. Jurisdikcija attiecas ne vien uz imigrāciju, muitas darbībām un karantīnu, bet aptver arī krimināllietas un citus jautājumus.

² Augstākā apelācijas tiesa 2018. gada 6. februārī vienbalsīgi atcēla cietumsodu un atjaunoja zemākas tiesas tiesneša spriedumu.

Praktiskā ziņā tā ir izdevīga vienošanās — Honkongas iekļaušanai Ķīnas valsts ātrgaitas dzelzceļa tīklā ir gan ekonomisks, gan arī ar loģistikas apsvērumiem saistīts pamatojums. Taču ir radušies jautājumi par šā līdzāsatrašanās nolīguma atbilstību principam “viena valsts, divas sistēmas”. NPCSC 27. decembrī pretrunīgi apstiprināja minēto nolīgumu. Juridisko aprindu pārstāvji ir pauduši bažas par to, ka NPCSC lēmumam trūkst juridiskā pamata, un tas, kā viņi apgalvo, apdraud Pamatlikumu. Sagaidāms, ka Leģislatīvā padome pieņems īstenošanas aktu 2018. gada pirmajā pusē.

11. oktobrī **ES pilsonim** *Benedict Rogers* tika **atteikta ieceļošana** Honkongā. Nav šaubu, ka Honkongas imigrācijas iestādēm ir pilnvaras noteikt, kurš var ieceļot Honkongas teritorijā. Taču no komentāriem, ko sniedza abas Honkongas iestādes un Ķīnas Ārlietu ministrijas runaspersona, šķiet, var secināt, ka šo lēmumu pieņēma Pekina, pamatojoties uz savu kompetenci “ārlietās”. Šai sakarā radās jautājumi par principa “viena valsts, divas sistēmas” īstenošanu, jo saskaņā ar Pamatlikumu imigrācijas jautājumi ir Honkongas kompetencē.

Pēdējais no “**pazudušajiem**” **grāmatizdevējiem**, kuru lietas vēl joprojām nav pietiekami noskaidrotas, atradās 2017. gada oktobrī. Kontinentālās Ķīnas iestādes atbrīvoja kontinentālajā Ķīnā dzimušo naturalizēto Zviedrijas pilsoni *Gui Minhai*, kurš pazuda 2015. gadā. Viņu atkārtoti aizturēja 2018. gada janvārī.

Pēc grāmatizdevēju lietas Ķīnas uzņēmēja *Xiao Jianhua* iespējamā nolaupīšana 27. janvārī no viņa viesnīcas Honkongā no jauna radīja bažas, ka kontinentālās Ķīnas drošības spēki, iespējams, veic darbības Honkongas teritorijā.

Vienlīdzīgas iespējas, tiesības un brīvības

Honkongā brīvības līmenis ir augsts. Vārda, plašsaziņas līdzekļu un informācijas brīvība ir pamatvērtības saskaņā ar principu “viena valsts, divas sistēmas”, un tām ir būtiska loma saistībā ar Honkongas kā globāla darījumu centra nozīmi. ES aicina visas ieinteresētās personas saglabāt šīs vērtības.

Lai gan Honkongas **plašsaziņas līdzekļos** brīvības līmenis joprojām ir augsts, vairāku gadu laikā ir uzkrājušās arī vairākas neatrisinātas problēmas. 2017. gada preses brīvības indeksa vērtējumā (“Žurnālisti bez robežām”) Honkongas vērtējums tika pazemināts par četrām vietām, ierindojot to 73. vietā, kas ir vēsturiski zemākais rezultāts.

Honkongas Žurnālistu asociācija savā pēdējā gada ziņojumā par preses brīvību secināja, ka situācija saistībā ar pašcenzūru pasliktinās; 7 no 10 žurnālistiem norādīja, ka situācija preses brīvības jomā ir pasliktinājusies. Daudzas populārāko plašsaziņas līdzekļu organizācijas vismaz daļēji pieder kontinentālās Ķīnas uzņēmumiem, kuri ietekmē to sniegto informāciju un redakcionālo politiku. Policija izmeklēja vairākus gadījumus saistībā ar žurnālistu iebiedēšanu un viņiem izteiktajiem draudiem.

Taču 2017. gadu iezīmēja viens patiešām pozitīvs notikums — pēc vairākus gadus ilgušām sūdzībām valdība beidzot atcēla ierobežojumus attiecībā uz valdības pasākumu atspoguļošanu interneta plašsaziņas līdzekļos.

Vārda brīvība Honkongā tiek pienācīgi ievērota, lai gan pastāvīgi tiek uzdoti jautājumi par tās ierobežojumiem attiecībā uz tādu jutīgu jautājumu kā aicinājumi par pašnoteikšanos vai neatkarību. Gada sākumā neatkarību atbalstošās partijas kritizēja valdību par runas brīvības pārkāpumiem pēc tam, kad tām tika aizliegts izveidot standus Jaunā Mēness gada pasākumā. Iestādes apgalvoja, ka Honkongas neatkarības idejas popularizēšana varētu apdraudēt sabiedrības drošību. Reklāmkarogi un plakāti, kas aicina uz Honkongas neatkarību un kas bija izvietoti vairāku Honkongas universitāšu pilsētiņās, galu galā tika aizliegti lielākajā daļā šo pilsētiņu. Desmit universitāšu vadītāji 16. septembrī izdeva kopīgu paziņojumu, paužot noraidošu attieksmi pret Honkongas neatkarību un nosodot runas brīvības “ļaušanu”. Studentu apvienības no 12 augstākās izglītības iestādēm izdeva kopīgu atbildi, aizstāvot savu brīvību diskutēt par neatkarību studentu pilsētiņās. Valdība noraidīja apgalvojumus, ka tā ir izdarījusi spiedienu uz universitātēm, lai tās izdotu paziņojumu, un norādīja, ka atbalsts neatkarības idejai nebūtu pieļaujams.

Honkongā joprojām ir aktuālas dažādas sociālekonomiskās problēmas un **nevienlīdzība** — Džini koeficients sasniedza rekordaugstu līmeni — 0,539³, tādējādi norādot, ka Honkonga ir viena no tām pilsētām, kurā ir lielākā nevienlīdzība pasaulē. Nevienlīdzība turpina palielināties — 10 % turīgāko mājsaimniecību pelna 44 reizes vairāk nekā 10 % nabadzīgāko mājsaimniecību. Nabadzības izskaušana un atbalsts nelabvēlīgākā situācijā esošiem iedzīvotājiem ir viens no būtiskākajiem uzdevumiem valdības darba programmā.

Honkongā joprojām nav visaptveroša likuma par **diskriminācijas novēršanu**. Martā Vienlīdzīgu iespēju komisija un 75 lieli uzņēmumi, kā arī Ķīnas Universitāte un Honkongas Advokātu asociācija izdeva kopīgu paziņojumu, aicinot valdību pieņemt tiesību aktus, lai novērstu diskrimināciju seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes un interseksuāla statusa dēļ. Valdība uz šo paziņojumu nav atbildējusi.

Valdība pārsūdzēja divas nozīmīgas lietas saistībā ar viena dzimuma partneriem. Ja Augstākā apelācijas tiesa apstiprinās iepriekš izdarītos spriedumus, tas varētu būt stimuls pieņemt visaptverošu tiesību aktu par diskriminācijas novēršanu, kas aptvertu diskrimināciju seksuālās orientācijas dēļ.

Mājsaimniecībās nodarbinātajiem ārvalstu darba ņēmējiem, kuru skaits ir aptuveni 320 000, joprojām nav nodrošināta pienācīga darba tiesiskā un sociālā aizsardzība. Īpaši bažas rada divi spēkā esoši tiesību akti attiecībā uz mājsaimniecībās nodarbinātajiem ārvalstu darba ņēmējiem, proti, prasība pastāvīgi dzīvot darba devēja mītnē un “divu nedēļu” noteikums, saskaņā ar kuru mājsaimniecībās nodarbinātajiem ārvalstu darba ņēmējiem pēc esošā darba līguma izbeigšanās ir jāatrod darbs divās nedēļās vai arī viņiem draud deportācija. Valdība ir veikusi pasākumus, lai izskaustu parādu verdzību un nodarbinātības aģentūru nelikumīgu profesionālo darbību, taču ir vajadzīga mērķtiecīgāka rīcība.

Augstākā tiesa 3. oktobrī sāka izskatīt juridiski strīdīgo jautājumu par mājsaimniecībās nodarbinātajiem ārvalstu darba ņēmējiem piemēroto prasību pastāvīgi dzīvot darba devēja

³ Honkongas ĪPA valdība uzskata, ka Džini koeficients ir nedaudz zemāks (0,473), ja tiek ņemta vērā nodokļu un sociālo pabalstu ietekme.

mītnē. Šīs prasības atcelšana būtu pozitīvs solis, lai uzlabotu mājsaimniecībās nodarbināto ārvalstu darba ņēmēju tiesību ievērošanu, — cilvēktiesību aizstāvju grupas vairākkārt ir atmaskojušas šo personu neatbilstīgos dzīves apstākļus un mudinājušas iestādes atzīt, ka darba ņēmēju dzīvošana citviet, nevis darba devēja mītnē, nav sodāma.

Bažas joprojām rada **cilvēku tirdzniecība**, jo īpaši apstākļos, kad attiecībā uz to nav vienota likumdošanas un politikas satvara. ĪPA valdība šā jautājuma risināšanai ir izveidojusi darba grupu un sadarbojas ar ES un citiem starptautiskās sabiedrības pārstāvjiem. Honkonga ir pastiprinājusi sadarbību ar kontinentālo Ķīnu, tostarp īstenojot kopīgas operācijas. ES un Honkongas Drošības birojs jūlijā organizēja veiksmīgu darbsemināru par cilvēku tirdzniecību un plāno sadarbību turpināt.

Pretkorupcijas sistēma saglabāja savu stingrību un stabilitāti. Honkonga var lepoties ar ļoti augstiem standartiem saistībā ar pārredzamību un pretkorupcijas pasākumiem. Gan iestādes, gan arī vadošie politiķi un uzņēmēji atzīst, ka pārredzamība, tostarp attiecībā uz kontinentālās Ķīnas uzņēmumiem, ir ļoti būtiska Honkongai, lai tā saglabātu savu pārākumu kā starptautisks uzņēmējdarbības centrs.

Attiecības starp Honkongu un kontinentālo Ķīnu

Honkongas sabiedrības daļa pauž bažas par to, ka pakāpeniski samazinās Honkongas “augstā autonomijas pakāpe” Ķīnas Tautas Republikas sastāvā un mazāk tiek respektētas Honkongas vērtības un dzīvesveids saskaņā ar principu “viena valsts, divas sistēmas”.

Prezidents *Xi Jinping* savā vizītē Honkongā saistībā ar suverenitātes nodošanas 20. gadadienu vairākkārt uzsvēra Ķīnas centrālās valdības apņemšanos ievērot principu “viena valsts, divas sistēmas”. Prezidents arī uzsvēra, ka draudi nacionālajai drošībai un suverenitātei, kā arī centrālās valdības pilnvaru apšaubīšana ir sarkanās līnijas, kuras nedrīkst pārkāpt. Pēc prezidenta *Xi Jinping* vizītes un viņa ziņojuma 19. partijas kongresā vairāku Pekinas augsta līmeņa amatpersonu uzrunas un komentāri liecina par to, ka ir radusies jauna izpratne par Pamatlikumu un ka, pamatojoties uz to, Ķīna izvirza apgalvojumus par tās “pilnīgu jurisdikciju” pār Honkongu.

NPCSC novembrī balsoja par to, lai Honkongas Pamatlikuma III pielikumā, kurā uzskaitīti ĶTR likumi, kas piemērojami arī Honkongā, tiktu iekļauts likums par valsts himnu. Honkongas ĪPA valdība norādīja, ka likums par valsts himnu tiks pieņemts ĪPA, pieņemot atbilstīgus vietējos tiesību aktus. Vairākas soda sankcijas, kas paredzētas valsts tiesību aktos, nevar piemērot Honkongā, jo pastāv būtiskas atšķirības krimināltiesību jomā. Nav sagaidāms, ka tiks noteikta piemērošana ar atpakaļejošu spēku.

Saistībā ar principa “viena valsts, divas sistēmas” īstenošanu 2017. gadā satraukumu radīja vēl divi notikumi, proti, Pekinas lēmums liegt ES pilsonim ieceļošanu Honkongā un *NPCSC* 27. decembra lēmums apstiprināt līdzāsatrašanās nolīgumu bez pienācīgas atsauces uz Pamatlikumu.

Honkonga un kontinentālā Ķīna decembrī parakstīja nolīgumu, lai izveidotu ātrākas paziņošanas sistēmu gadījumos, kad viena reģiona iedzīvotāji ir aizturēti otrā reģionā par

nozieguma izdarīšanu. Abas puses apņēmas informēt viena otru septiņās darba dienās (sarežģītāku lietu gadījumā — nedaudz ilgākā termiņā), ja persona tiek aizturēta par maznozīmīgiem noziegumiem. Nolīgums, kura noslēgšanu veicināja piecu grāmatizdevēju pazušana, nodrošina lielāku pārredzamību.

Decembrī 1989 vēlētāju grupa, kurā bija aptuveni 300 pandemokrātu, Nacionālajā tautas kongresā (NTK) ievēlēja 36 Honkongas deputātus. Vēlēšanu kampaņa tika apstrīdēta. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem, ko NTK pieņēma martā, Honkongas kandidātiem bija jāparaksta deklarācija, ka viņi atbalstīs valsts konstitūciju un Honkongas Pamatlikumu, atbalstīs principu “viena valsts, divas sistēmas”, būs lojāli pret Ķīnas Tautas Republiku un Honkongas Īpašo Pārvaldes Apgabalu un nepieņems ārvalstu finansiālo palīdzību saistībā ar vēlēšanām. Pamatojoties uz šiem noteikumiem, par neatbilstīgiem tika atzīti pieteikumi, ko iesniedza 10 lokālpatriotu un pandemokrātu kandidāti. Galu galā uz 36 vietām kandidēja 49 kandidāti, un 11 kandidāti tika ievēlēti pirmo reizi.

Ekonomikas attīstības tendences

Honkonga turpina attīstīties kā starptautisks finanšu un tirdzniecības centrs Āzijā un iegūst augstu novērtējumu dažādos pasaules mēroga apsekojumos par ekonomikas konkurētspēju. Taču valdība un uzņēmēji pauž bažas par spēju ilgtermiņā konkurēt ar Honkongas reģionālajiem konkurentiem. Valdība 2017. gadā īstenoja vairākas iniciatīvas, lai veidotu Honkongas ekonomikas nākotni, cenšoties veicināt straujāku attīstību, jo īpaši inovācijas un tehnoloģiju jomā, un lai izmantotu Honkongas ietekmi iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” īstenošanā.

Ilgtermiņa izaugsme 2017. gadā

Tā kā ārējie ekonomiskie apstākļi pastāvīgi uzlabojās, Honkongā bija vērojama ekonomikas izaugsme, zema inflācija un pilnīga nodarbinātība. Reālā IKP pieaugums 2017. gadā sasniedza 3,8 %⁴, kas ir gandrīz divreiz vairāk nekā 2 % pieauguma temps 2016. gadā. Izaugsmes pamatā bija pārliecinošs preču un pakalpojumu eksports, ieguldījumi un patēriņš. Vietējā tirgū tika sasniegti labi rādītāji, un to veicināja labvēlīgi nodarbinātības apstākļi un pozitīvāka uzņēmējdarbības vide. Gada bezdarba rādītājs bija 3,1 %. Inflācijas spiediens 2017. gadā bija neliels — tas saglabājās 1,7 % līmenī.

Ņemot vērā pietiekamo likviditāti, pozitīvo situāciju tirgū un stabilo uzņēmumu peļņu, *Hang Seng* indekss 2017. gadā pārsniedza citus nozīmīgus indeksus, ko nosaka Āzijā. Tas katru gadu pieauga par vairāk nekā 35 % un 2017. gada 29. decembrī sasniedza 29 919 punktus. Sākotnējā publiskā piedāvājuma (SPP) darbības bija vērtējamās pozitīvi, lai gan salīdzinājumā ar 2016. gadu vidējais darījuma apmērs bija mazāks. Tomēr Honkonga zaudēja savu vadošo pozīciju lielākajā globālajā SPP tirgū un piesaistītā finansējuma apjoma

⁴ Avots: ja nav norādīts citādi, visi makroekonomikas dati ir iegūti no Honkongas Uzskaites un statistikas departamenta.

ziņā 2017. gadā nonāca trešajā vietā aiz Ņujorkas un Šanhajas. Vadošās pozīcijas zaudēšanas iemesls daļēji varētu būt tas, ka nav notikusi ļoti liela apjoma vērtspapīru kotēšana biržā un Ķīnas tehnoloģiju uzņēmumi arvien biežāk dod priekšroku vērtspapīru kotēšanas iespējām ASV. Sākotnējos publiskos piedāvājumos piesaistītā finansējuma apjoms 2017. gadā samazinājās līdz 128,5 miljardiem Honkongas dolāru, t. i., par 34,2 %⁵. Aptuveni 50 % no biržā kotētajiem uzņēmumiem bija kontinentālās Ķīnas uzņēmumi.

Atzīstot konkurences spiedienu, ar ko Honkonga saskaras, piesaistot jaunās ekonomikas uzņēmumus, kuri savus vērtspapīrus gribētu kotēt biržā, Honkongas birža 2017. gada 15. decembrī paziņoja, ka tā paplašinās savu vērtspapīru kotēšanas sistēmu, iekļaujot tajā arī emitentus, kuri pārstāv jaunas un inovatīvas nozares un kuriem ir svērtās balsošanas tiesību struktūras (divu klašu struktūras)⁶, kā arī emitentus no biotehnoloģijas nozares, kuri vēlas gūt sākotnējos ieņēmumus. Vērtspapīru un regulētā tirgū tirgotu nākotnes līgumu komisijas funkciju izmaiņas izbeidza ilgstošās domstarpības saistībā ar to, ka regulējošā iestāde 2014. gadā pirms *Alibaba Group Holding Ltd.* iekļaušanas Ņujorkas biržas sarakstā noraidīja priekšlikumu par īpašajām balsstiesībām.

Honkongas finanšu regulējošās iestādes ir ierosinājušas virkni iniciatīvu, lai veicinātu finanšu tehnoloģiju attīstību. Honkongas valdība un regulējošās iestādes parakstīja sadarbības līgumus ar partneriem citos finanšu tehnoloģiju centros, tostarp Apvienotajā Karalistē un Singapūrā, lai veicinātu inovāciju finanšu jomā.

Sistēmas “*Bond Connect*” ieviešana (2017. gada jūlijā) vēl vairāk stiprinās finanšu saiknes starp Honkongu un Ķīnu. Tā atbilst Šanhajas un Honkongas biržu savienošanas (“*Shanghai-Hong Kong Stock Connect*”) modelim (sāka darbību 2014. gadā) un Šenžeņas un Honkongas biržu savienošanas (“*Shenzhen-Hong Kong Stock Connect*”) sistēmai (2016). Sākotnējā posmā ir ierobežoti vienvirziena darījumi ar partneriem ziemeļos. Honkonga, 2015. gadā ieviešot savstarpēji atzītu fondu plānu, ir izveidojusi dažādus kanālus, lai tās kapitāla tirgus sasaistītu ar Ķīnu, un tā joprojām uzņemas vadošo lomu Ķīnas kapitāla tirgu liberalizācijas jomā.

Izpildvaras vadītāja *Carrie Lam* savā 2017. gada politikas uzrunā ierosināja piecos gados divas reizes palielināt izdevumus pētniecības un attīstības jomā — no 0,73 līdz 1,5 % no IKP, kā arī izklāstīja virkni pasākumu attīstības veicināšanai. 2017. gadā tika izveidots Inovācijas un tehnoloģiju riska kapitāla fonds ar finansējumu 2 miljardu Honkongas dolāru apmērā, lai sniegtu atbalstu tehnoloģijas jaunuzņēmumu izveidei. Gada sākumā, janvārī, Honkongas un Šenžeņas valdība parakstīja līgumu par inovācijas un tehnoloģiju parka kopīgu izveidi Lokmačau teritorijā — uz robežas starp abām pilsētām. Abas puses cerēja, ka papildinās viena

⁵ Avots: *Hong Kong Exchange and Clearing Ltd.*

⁶ Divu klašu vērtspapīru struktūra nodrošina vienai akcionāru grupai plašākas balsstiesības nekā citām grupām. Šāda struktūra ir plaši izplatīta tehnoloģiju uzņēmumu vidū, taču to joprojām pretrunīgi vērtē ieinteresētās personas korporatīvās pārvaldības jomā.

otru tehnoloģiju attīstības jomā, lai varētu konkurēt ar citiem pasaules mēroga tehnoloģiju centriem.

Ķīnas iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” bija būtisks elements Honkongas ĪPA politikas veidošanā. Honkongas valdība uzsvēra nepieciešamību izmantot iespējas, ko sniedz šī iniciatīva un Guandunas, Honkongas un Makao liča apgabala (Lielā liča apgabals) attīstība. Noteiktais mērķis bija izveidot ĪPA par uzņēmējdarbības pakalpojumu, finanšu un aktīvu pārvaldīšanas centru iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” īstenošanai, kā arī padarīt pilsētu par strīdu izšķiršanas un arbitrāžas centru saistībā ar Āzijas Infrastruktūras investīciju bankas (*AIIB*) darbībām. Honkongai 2017. gada jūnijā Ķīnas aizbildnībā izdevās pievienoties *AIIB* kā dalībniekam, kas nepārstāv valsti.

Decembrī Honkongas iestādes un Nacionālā attīstības un reformu komisija parakstīja vienošanos par to, ka tiks veicināta Honkongas dalība Ķīnas iniciatīvā “Viena josla, viens ceļš”. Vienošanās paredz konkrētus pasākumus sešās prioritārajās jomās:

- i) finanses un ieguldījumi,
- ii) infrastruktūra un jūras pārvadājumi,
- iii) ekonomika un tirdzniecības veicināšana,
- iv) iedzīvotāju savstarpējie kontakti,
- v) Lielā liča apgabala attīstība, kā arī
- vi) projektu mijiedarbība un domstarpību risināšanas pakalpojumi.

Arvien palielinās privātā sektora līdzdalība iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” projektos, turklāt uzņēmēju interese galvenokārt ir vērsta uz *ASEAN* reģionu. Pirmo iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” obligāciju decembrī emitēja Ķīnas Attīstības banka Honkongā.

Valdība, turpinot īstenot centienus, lai stiprinātu savu regulējumu cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu, jūnijā publicēja 2017. gada Likumu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas (finanšu iestāžu) novēršanu, kā arī 2017. gada Likumu par uzņēmējdarbību (grozīts). Pirmā minētā likuma mērķis bija piemērot tiesību aktos noteiktās prasības par klienta uzticamības pārbaudi un uzskaiti konkrētiem nefinanšu uzņēmumiem un profesiju pārstāvjiem, ja tie veic konkrētus darījumus. Saskaņā ar otro minēto likumu uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Honkongā, ir jāglabā informācija par faktiskajiem labuma guvējiem, veidojot būtiskas ietekmes īstenošanu reģistru. Šim reģistram pēc pieprasījuma ir jābūt pieejamam tiesībaizsardzības amatpersonām, lai tās varētu veikt pārbaudi.

Abu tiesību aktu galīgais mērķis bija modernizēt Honkongas regulējumu, lai tas atbilstu starptautiskajām prasībām, kā to iesaka Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*). Taču, ņemot vērā apspriežu procesā iesniegtos apsvērumus, valdība nolēma ierobežot piekļuvi informācijai par faktiskajiem labuma guvējiem, nosakot, ka šāda informācija ir pieejama tikai kompetentajām iestādēm, nevis padarot šādu informāciju publiski pieejamu. Svarīgi ir tas, ka informācijas izpaušanas prasības attieksies tikai uz Honkongā reģistrētiem privātiem uzņēmumiem, nevis uz citviet reģistrētiem uzņēmumiem vai Honkongas biržas sarakstā

iekļautiem uzņēmumiem. Leģislatīvā padome abus minētos tiesību aktus pieņēma 2018. gada 24. janvārī.

Tirdzniecības politika

Ārējās tirdzniecības jomā Honkonga īsteno brīvās tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumus, liekot uzsvāru uz tirdzniecības un ieguldījumu saiknēm iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” ietvaros. Honkonga ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Jaunzēlandi, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociāciju un Čīli un 2017. gadā parakstīja un noslēdza vēl vairākus divpusējus nolīgumus un uzsāka sarunas ar jauniem partneriem. Turpinājās sarunas ar Gruziju un Maldīviju. Maijā Honkonga uzsāka sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Austrāliju. Brīvās tirdzniecības nolīgums un ar to saistītais ieguldījumu nolīgums ar *ASEAN* tika parakstīts novembrī *ASEAN* samitā. Ieguldījumu veicināšanas un aizsardzības nolīgumi tika noslēgti ar Bahreinu, Meksiku, Mjanmu un Apvienotajiem Arābu Emirātiem, kā arī notika sarunas ar Irānu un Krieviju. Honkonga joprojām bija aktīva PTO dalībniece un stingra daudzpusējas sadarbības atbalstītāja.

Reģionālās integrācijas jomā 2017. gada jūnijā tika parakstīti divi jauni nolīgumi, proti, Ieguldījumu nolīgums un Nolīgums par ekonomisko un tehnisko sadarbību Honkongas un kontinentālās Ķīnas Ciešāku ekonomisko partnerattiecību nolīguma (*CEPA*) ietvaros. Minētie nolīgumi nodrošina Honkongas uzņēmumiem labvēlīgāko preferenciālo piekļuvi ieguldījumiem Ķīnā — gan pakalpojumu, gan arī citās nozarēs, kā arī dod iespēju Honkongai aktīvāk iesaistīties Ķīnas iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” īstenošanā. Turklāt oktobrī tika parakstīts Ciešāku ekonomisko partnerattiecību nolīgums ar Makao. Honkonga un Makao katra atsevišķi ir noslēgušas *CEPA* ar kontinentālo Ķīnu. Minētās trīs administrācijas ir iecerējušas, pamatojoties uz to *CEPA*, izveidot jaunu kopīgu platformu tirdzniecības un ieguldījumu turpmākai liberalizācijai un veicināšanai Lielā līča apgabalā.

Īpašumu tirgus un mājokļi

Zemās procentu likmes, pārlietu augstā likviditāte un lielais ieguldītāju pieprasījums veicināja to, ka īpašumu tirgus 2017. gadā sasniedza rekordaugstus rādītājus. Salīdzinājumā ar 2016. gadu jo īpaši palielinājās privāto mājokļu cenas — par 16,7 %⁷, tādējādi Honkonga kļuva par pasaulē dārgāko mājokļu tirgu. Tā ir cenas ziņā nepieejamākā pilsēta mājokļu pircējiem. Dzīvokļi jaunās ēkās vidēji kļūst mazāki, lai padarītu tos pieejamākus jauna mājokļa pircējiem. Tā kā mājokļu cenas un īres maksa privātajā sektorā turpināja paaugstināties, vairāk nekā jebkad palielinājās pieprasījums pēc valsts mājokļiem.

Honkongas iestādes veic nopietnu darbu, lai palielinātu piedāvājumu un pārvaldītu pieprasījumu, taču to īstenotie centieni līdz šim nav nodrošinājuši būtiskus uzlabojumus. Honkonga turpināja īstenot uz pieprasījumu vērstos pasākumus, kas tika uzsākti iepriekšējos

⁷ Avots: Honkongas īpašumu tirgus apskats: ikmēneša pielikums, Honkongas ĪPA Reitingu un vērtējumu departaments.

gados (piem., hipotekārās kreditēšanas ierobežošanu un 15 % divkāršās nodevas piemērošanu pircējiem, kuri nav pirmreizēji pircēji). Tika ieviestas vai pilnveidotas dažādas valsts mājokļu shēmas, kā arī tika paātrināta projektu attīstība. Taču, ņemot vērā zemes trūkumu, mājokļu nodrošināšanas ilgtermiņa mērķa īstenošana joprojām ir būtiska problēma, kas jārisina valdībai. Lai panāktu plašu vienprātību sabiedrībā, izpildvaras vadītāja 2017. gada septembrī izveidoja darba grupu, kurā ir 30 locekļi. Zemes nodrošinājuma darba grupa 2018. gadā organizēs sabiedrisku apspriešanu, lai apzinātu dažādos strīdīgos viedokļus par tādiem jautājumiem kā zemes atgūšana, pilsētas atjaunošanas paātrināšana un dabas aizsardzības parku izmantošana.

Fiskālā vadība, nabadzība un dzīves līmeņa atšķirības

Honkongas valdība kopš 1997. gada ir izveidojusi lielas fiskālās rezerves. Finanšu sekretārs *Paul Chan* 2017. gada februārī sniedza pārlicinošu fiskālo ziņojumu par Honkongas ĪPA, norādot, ka 2016.–2017. gadā budžeta pārpalikums bija 3,7 % un aplēstās rezerves 2017.–2018. gadā ir 37 % no IKP. Papildus virknei vienreizēju koncesionāru pasākumu finanšu pārpalikums tika izmantots, lai piešķirtu lielāku finansējumu gados vecāku iedzīvotāju aprūpei un inovācijas veicināšanai. Ņemot vērā to, ka fiskālās rezerves pārsniedz 1 triljonu Honkongas dolāru, izpildvaras vadītāja *Carrie Lam* apņēmas palielināt finansējumu vairākās politikas jomās. Stabīlā fiskālā pozīcija arī deva iespēju administrācijai samazināt nodokļu slogu uzņēmumiem. Cita starpā izpildvaras vadītāja ierosināja uz pusi — līdz 8,25 % — samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi par peļņu, kas nepārsniedz 2 miljonus Honkongas dolāru.

Neraugoties uz stabilo ekonomikas izaugsmi un valdības līdzekļu pietiekamību, situācija nabadzības jomā pasliktinājās un ienākumu atšķirības palielinājās — galvenokārt sabiedrības straujākas novecošanās dēļ. Saskaņā ar jaunāko valdības pētījumu⁸ 1,35 miljoniem cilvēku no pilsētas 7,35 miljoniem iedzīvotāju dzīves līmenis bija zem oficiālā nabadzības sliekšņa. Nabadzības rādītājs palielinājās par 0,2 procentpunktiem, 2016. gadā sasniedzot rekordaugstu līmeni, proti, 19,9 %. Valdība apņēmas īstenot atbilstīgu nodokļu un sociālās labklājības politiku, lai sabiedrības dažādās grupas varētu izmantot ekonomikas attīstības sniegtos ieguvumus un valdības resursus.

Vides aizsardzības politika

2017. gadā vides aizsardzības jautājums ieguva lielāku prioritāti politikas programmā. Tika ierosinātas un uzsāktas vairākas iniciatīvas un likumdošanas procedūras. Honkonga apņēmas īstenot pāreju uz mazoglekļa ekonomiku un kļūt par zaļāko reģionu Ķīnā. Janvārī Honkonga, reaģējot uz Parīzes nolīgumu, publicēja ziņojumu par Klimata rīcības plānu laikposmam pēc 2030. gada. Ziņojumā tika noteikts Honkongas jaunais galīgais oglekļa emisiju samazināšanas mērķis, proti, līdz 2030. gadam par 26 % samazināt oglekļa emisijas līdz 36 % līmenim

⁸ Avots: 2016. gada ziņojums par nabadzības situāciju Honkongā, Honkongas ĪPA valdība, 2017. gada novembris.

salīdzinājumā ar 2005. gadu, kā arī saskaņoti plāni šā mērķa sasniegšanai. Saistībā ar centieniem samazināt un labāk pārvaldīt sadzīves atkritumus — martā tika publicēts sīki izstrādāts priekšlikums par sadzīves cieto atkritumu tarififikācijas sistēmu, kuru paredzēts ieviest 2019. gadā.

Decembrī darbu sāka mūsdienīga elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA) pārstrādes iekārta. Šī iekārta, kuru uzbūvēja un ekspluatē Eiropas atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums (kopuzņēmums ar vietējo pakalpojumu sniedzēju), bija pirmā šāda veida iekārta Honkongā. Honkonga sāka īstenot arī trīs posmu plānu, lai līdz 2021. gada beigām pakāpeniski pārtrauktu ziloņkaula tirdzniecību. Valdība attiecīgo likumprojektu iesniedza Leģislatīvajai padomei rūpīgai pārbaudei 2017. gada jūnijā (likums tika pieņemts 2018. gada janvārī).

ES un Honkongas divpusējās attiecības un sadarbība 2017. gadā

Eiropas Savienība un Honkonga ir nozīmīgas partneres tirdzniecības un ieguldījumu jomā. 2017. gadā tās turpināja nostiprināt divpusējās attiecības.

Eiropas Savienība ir Honkongas otra lielākā tirdzniecības partnere pēc Ķīnas un viens no tās nozīmīgākajiem ārvalstu ieguldījumu avotiem. Ņemot vērā to, ka Honkongā atrodas vairāk nekā 2100 ES uzņēmumu, ES uzņēmumi joprojām veido lielāko ārvalstu uzņēmumu daļu pilsētā. Savukārt Honkonga ir 14. lielākā darījumu partnere preču tirdzniecības jomā un viena no ES lielākajām pakalpojumu tirdzniecības partnerēm Āzijā.

2017. gadā ES preču eksporta apjoms uz Honkongu palielinājās par 5 %, sasniedzot EUR 36,8 miljardus, savukārt importa apjoms no Honkongas sasniedza EUR 11,2 miljardus, radot ES ievērojamu pārpalikumu EUR 25,6 miljardu apmērā, kas ir ceturtais lielākais ES ārējās tirdzniecības pārpalikuma rādītājs. ES preču eksportu uz Honkongu veicina stabils pieprasījums pēc tādām precēm kā iekārtas un aprīkojums, juvelierizstrādājumi, apģērbs, luksuspreces, pārtika, vīns un automobiļi.

Divpusējā pakalpojumu tirdzniecība starp ES un Honkongu saglabājās stabilā līmenī. 2016. gadā (pēdējais gads, par kuru ir pieejami dati) divpusējās pakalpojumu tirdzniecības apmērs sasniedza EUR 22,3 miljardus. ES pakalpojumu imports no Honkongas sasniedza EUR 11,4 miljardus, savukārt eksports uz Honkongu sasniedza EUR 10,9 miljardus, un tā rezultātā ES izveidojās deficīts EUR 461 miliona apmērā.

Ieguldījumu plūsmas starp ES un Honkongu abos virzienos ir ievērojamas. Honkonga ir viena no nozīmīgākajām ES tiešo ieguldījumu saņēmējām. Izņemot ārzonas centrus, ES ir otra lielākā ārvalstu ieguldītāja Honkongā (aiz kontinentālās Ķīnas) un 2016. gadā (pēdējais gads, par kuru ir pieejami dati) nodrošināja 9,7 % no ārvalstu tiešo ieguldījumu kopējā apjoma. Ievērojama procentuālā daļa no ES ieguldījumiem Ķīnā nonāk caur Honkongu. Šādas situācijas iemesls cita starpā ir augstas kvalitātes pakalpojumu sniedzēju klātbūtne un tiesiskums. Savukārt Honkonga joprojām ir otra nozīmīgākā tiešo ieguldījumu veicēja Eiropas

Savienībā no Āzijas (aiz Japānas) — daļēji tāpēc, ka ievērojama daļa no Ķīnas ieguldījumiem Eiropā tiek novirzīta caur Honkongu. 2017. gadā (martā un novembrī) ES un Honkonga organizēja neformālas sarunas, lai izvērtētu iespēju uzsākt sarunas par ieguldījumu nolīgumu.

2017. gada 16. novembrī Honkongā norisinājās ES un Honkongas ikgadējā strukturētā dialoga 11. sanāksme⁹. Abas puses diskutēja par dažādiem jautājumiem un noteica turpmākās sadarbības jomas, jo īpaši saistībā ar intelektuālā īpašuma aizsardzību, muitas lietām, vidi (atkritumu apsaimniekošana un savvaļas dzīvnieku nelikumīgas tirdzniecības apkarošana), kā arī konkurences politiku. Puses apmainījās ar viedokļiem regulējuma jomā, tostarp par sabiedriskajiem mikroautobusiem un publisko iepirkumu, un vienojās turpināt sadarbību, lai veicinātu labāku izpratni par abu pušu apsvērumiem un prioritātēm. Pirmo reizi strukturētā dialoga ietvaros notika ekspertu tikšanās par finanšu pakalpojumu jautājumiem. Puses informēja viena otru par jaunumiem nozarē un izvērtēja iespējas pastiprināt sadarbību finanšu regulējuma jomā, jo īpaši saistībā ar līdzvērtības procesiem un fondu savstarpējo atzīšanu.

Attiecībā uz sadarbību muitas lietās — ES un Honkonga pašlaik izvērtē to attiecīgo autorizēto ekonomikas dalībnieku (AED) programmu saderību, lai izvērtētu iespēju noslēgt savstarpējās atzīšanas nolīgumu (SAN). ES ir apņēmusies 2018. gadā turpināt AED savstarpējās atzīšanas procesu ar Honkongu.

Honkongas Pētījumu dotāciju padomes līdzfinansēšanas mehānisms (izveidots 2015. gadā, lai veicinātu sadarbību saskaņā ar ES pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”) turpināja dot rezultātus. Pirmajā tā izmantošanas gadā mehānisms darbojās veiksmīgi, un finansējums 2016.–2017. gadam tika pilnībā piešķirts.

Savas darba programmas ietvaros attiecībā uz taisnīgu nodokļu sistēmu pasaules līmenī ES 5. decembrī publicēja to nodokļu jurisdikciju sarakstu, kuras nesadarbojas (turpmāk “saraksts”). Honkongas šajā sarakstā nebija, pateicoties tās nesenajiem politikas un tiesību aktu priekšlikumiem, kā arī tās apņēmībai risināt problēmjaudājumus, kurus ES bija konstatējusi pārbaudes laikā, jo īpaši piemērojot pārredzamības un taisnīgu nodokļu kritērijus. Tādējādi Honkonga tika atzīta par jurisdikciju, kas sadarbojas, ar nosacījumu, ka tai līdz 2018. gada beigām ir veiksmīgi jāizpilda savas saistības. ES uzraudzīs šo saistību efektīvu īstenošanu, kā arī turpinās konstruktīvo dialogu, kas izveidots ar Honkongas iestādēm.

ES darījumdarbības intereses Honkongā pārstāv Eiropas Tirdzniecības palāta (ETP). ETP ir piecas “darījumdarbības padomes”, kas galveno vērību pievērš autobūves nozarei, intelektuālā īpašuma jautājumam, enerģētikai un videi, finanšu pakalpojumiem un informācijas, komunikācijas un tehnoloģiju jomai. Tā cieši sadarbojas ar ES biroju Honkongā un Makao, lai sekmētu dialogu ar valdību. 2017. gadā ETP īstenoja centienus, lai panāktu spēcīgāku un lielākā mērā koordinētu ES uzņēmēju pārstāvību, iesniedzot valdībai būtiskus dokumentus, kuros uzsvērtas Eiropas uzņēmumu intereses, prioritātes un ieteikumi, kā arī organizējot

⁹ https://eeas.europa.eu/delegations/benin/35762/joint-press-statement-structured-dialogue-meeting-between-hksarg-and-european-union-explores_en

vairākas nozaru pārstāvju apaļā galda sarunas ar valdības pārstāvju līdzdalību, lai uzlabotu uzņēmēju un valdības sadarbību.

ES un dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības Honkongā turpināja sadarboties, lai darītu redzamāku ES tēlu Honkongā. Šajā nolūkā Eiropas Savienības birojs Honkongā organizēja tikšanās starp ES pārstāvniecību vadītājiem, Honkongas valdības, Leģislatīvās padomes un tiesu varas augstākā ranga pārstāvjiem, kā arī citām svarīgām personām, tostarp no darījumdarbības vides. ES un Honkonga sadarbojās arī, lai palielinātu cilvēku personiskos kontaktus, jo īpaši akadēmiskās sadarbības, studentu mobilitātes, kultūras un radošo nozaru jomās.

ES diplomātiskās pārstāvniecības un kultūras institūti sadarbojās ar vietējiem partneriem daudzu tādu pasākumu ietvaros, kas ietvēra iedzīvotāju sadarbību. Šādas darbības piemēri ir ES filmu festivāls un tā atklāšanas koncerts, pirmais ES stends Honkongas grāmatu izstādē, ES pasākums “Valodu diena”, ES tematikas animācijas īsfilmu konkurss vietējās skolās, pludmales sakopšanas pasākums un vairāki ar cilvēktiesībām saistīti semināri. ES cer, ka uz šīs dinamikas pamata tā varēs turpināt darbu ar valdību, pilsonisko sabiedrību un uzņēmumiem, lai veicinātu informācijas apmaiņu par tiesībām un brīvībām.

2017. gadā notika vairākas ES iestāžu pārstāvju augsta līmeņa vizītes. Īpaši nozīmīga bija Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieka Valda Dombrovska vizīte decembrī, kuras laikā viņš tikās ar izpildvaras vadītāju, finanšu sekretāru, finanšu pakalpojumu sekretāru un Honkongas Monetārās iestādes pārstāvjiem. Eiropas Parlamenta deputāti 2017. gadā apmeklēja Honkongu divas reizes. Eiropas Parlaments 13. decembrī pieņēma ieteikumu par Honkongu¹⁰, izvērtējot sasniegumus 20 gadus pēc suverenitātes nodošanas.

¹⁰ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0495&language=EN&ring=A8-2017-0382>